

Asia: VN/19841/2024

Lausuntopyyntö Ulosottolaitoksen toimipaikoista ja niiden tehtävistä annetun oikeusministeriön asetuksen muuttaminen

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtionhallinnossa on meneillään Valtion palvelu- ja toimitilaverkkouudistus 2030. Palvelu- ja toimitilaverkkouudistuksen tavoitteena on luoda yksi yhteinen valtionhallinnon ja Kelan asiakaspalveluverkko vuoteen 2030 mennessä ja tiivistää toimitilojen määrää joulukuussa 2021 hyväksytyn valtion toimitilastrategian mukaisesti.

Ulosottolaitoksen oikeusministeriölle 28.6.2024 toimittamassa esityksessä ulosottolaitoksella olisi jatkossa 27 toimipaikkaa ja vastaavasti lakkautettavaksi esitetään 37 toimipaikkaa. Toimipaikkoja esitetään lakkautettavaksi mm. Pieksämäeltä ja Varkaudesta. Mikäli suunnitelma toteutetaan, jää Itä-Suomeen jäljelle toimipaikat ainoastaan Joensuuhun, Kouvolaan, Kuopioon, Lappeenrantaan, Mikkeliin ja Savonlinnaan.

Oikeusministeriö pyytää ulosottolaitoksen esityksestä lausuntoja. Ministeriössä ulosottolaitoksen toimipaikkaverkoston mahdollista kehittämistä arvioidaan vasta, kun nyt käynnistettävällä lausuntokierroksella saatava lausuntopalaute on käytettävissä. Arvioinnin pohjaksi lausunnoissa pyydetään esittämään perusteltuja näkemyksiä erityisesti ulosottolaitoksen esityksen vaikutuksista kansalaisten asiointiin ja palveluihin ulosotossa sekä esityksessä alustavasti esitettyihin säästö- ja kustannusarvioihin.

Etelä-Savon maakuntaliitto suhtautuu kielteisesti oikeusministeriön esitykseen ulosottolaitoksen toimipisteiden lakkauttamisesta. Esityksessä toimipaikkoja esitetään lakkautettavaksi muun muassa Pieksämäeltä. Mikäli suunnitelma toteutetaan, olisi Etelä-Savossa ulosoton toimipiteet jatkossa ainoastaan Mikkeliissä ja Savonlinnassa.

Etelä-Savon maakuntaliitto on huolissaan ulosottolaitoksen toimipaikkojen lakkauttamisesta, koska valtio on jo ennestään karsinut laajasti toimipisteitään maakunnassa. Esimerkiksi Pieksämäki on menettänyt vuosien saatossa tuhansia työpaikkoja Postin ja VR:n toimipisteiden lakkauttamisten sekä työpaikkojen vähentämisen seurauksena. Valtion toimipisteistä paikkakunnalla toimivat enää VR:n yksiköt (suurimpana Fleetcare), KELA, Ulosottovirasto, Poliisi sekä Naarajärven vankila. Mikäli valtion toimipisteitä karsitaan, olisi alueellisen tasa-arvon toteutumisen näkökulmasta erityisen tärkeää, ettei yksiköitä lakkauteta alueilta, joissa valtion työpaikkoja ja toimipisteitä on jo entuudestaan merkittävästi vähennetty. Pientenkin yksiköiden merkitys pienen paikkakunnan elinvoimalle on merkittävä. Siksi valtion on tulevaisuudessakin oltava läsnä maakunnissa.

Esitys on myös ristiriidassa hallituksen itäisen Suomen ohjelman tavoitteiden kanssa, eikä toimipisteiden lakkautus millään tavalla edistä itäisen Suomen taloudellista kasvua, elinvoimaa, investointeja, osaamisen kehittämistä ja työvoiman saatavuutta. Toimipisteiden lakkautukset ja keskittäminen uhkaa päinvastoin vain syventää alueiden välistä epätasa-arvoa.

Esityksessä toimipaikkaverkoston harventamista perustellaan kansalaisten vähäisellä asioimistarpeella ulosoton palveluissa. Etelä-Savon maakuntaliitto haluaa tältä osin huomauttaa, että iso osa ulosottolaitoksen toiminnasta tapahtuu kentällä ja asiakkaiden luona ja yhtyy seuraavilta osin Pieksämäen kaupunginhallituksen antamaan lausuntoon:

Varkauden ja Pieksämäen toimipaikoissa työskentelee tällä hetkellä yhteensä 17 henkilöä ja toimipisteiden toimialueeseen kuuluvat Varkaus, Pieksämäki, Suonenjoki, Rautalampi, Leppävirta, Joroinen, Heinävesi ja Rantasalmi. Pieksämäen ja Varkauden toimialueet on muodostettu Kuopion, Joensuun, Mikkelin ja Jyväskylän keskelle, jossa ulosottotyön luonne on erilainen kuin mainituissa kaupungeissa tai niiden välittömässä läheisyydessä.

Pieksämäellä korostuvat erityisesti paljon aikaa ja kentällä käyntejä vaativat tehtävät. Vuonna 2023 Pieksämäen ja Varkauden toimipaikassa toteutettiin 83 realisointia, kun vertailun vuoksi Kuopion toimipaikassa toteutuneiden realisointien määrä oli 93. Suhteessa väkilukuun realisointeja tapahtui merkittävästi enemmän Varkauden ja Pieksämäen alueella, kuin Kuopion alueella. Maassa vallitseva heikko taloustilanne on myös omiaan nostamaan realisointimääriä.

Ulosottolaitoksen ydintehtävää ja palvelua on turvata hakijoiden maksunsaanti joutuisasti, suorittaa velallisen omaisuuden rahaksimuutto joutuisasti ja edesauttaa velallista selviytymään veloistaan. Mikäli kenttätöitä tekevät ulosottoyrittäjät siirretään pois alueelta, oletettavasti Kuopioon ja Mikkeliin, viivästyy ydintehtävän suorittaminen pitkien välimatkojen vuoksi. Samalla myös Varkauden ja Pieksämäen toimipisteiden kautta saavutettava säästö, joka perustuu tilakustannuksista saatavaan säästöön, hupenee henkilöstölle maksettavien kilometrikorvausten sekä vähentyneen työtehon kautta olemattomaksi.

Etelä-Savon maakuntaliitto Kirjaamo
Etelä-Savon maakuntaliitto